ORSA skoltidning

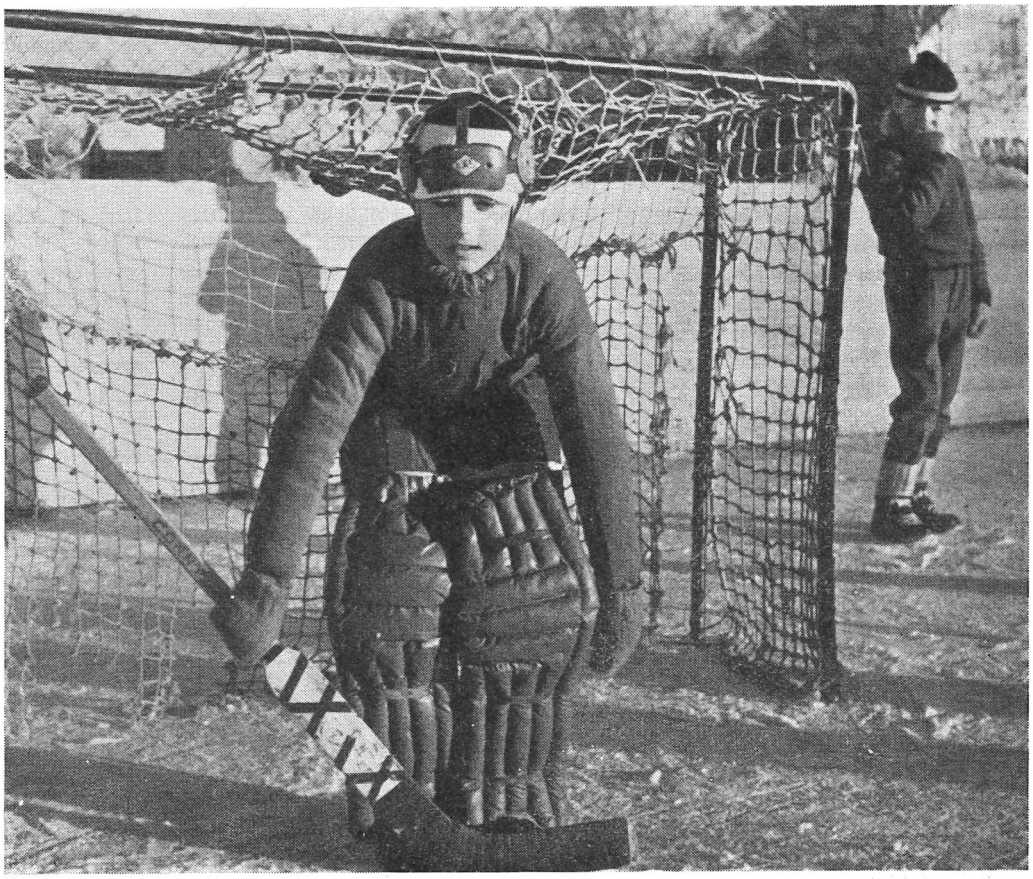

Bättre än läxjobb.

Foto: T. Johansson

Nr 1
1957
27 ÅRG.

'Odjur', vargavinter och vargaskall.

Man behöver ej gå mer än hundra år tillbaka i tiden för att finna, att innebörden av ovanstående ord då ägde en betydelse av helt annat värde än vi nu tillmäta den.

»Odjur» var den gemensamma benämningen på alla de här förekommande rovdjuren: björn, varg, lodjur och filfras (järv) samt även örn.

År 1827 synes rovdjuren ha härjat svårt bland boskapen. I en skrivelse av den 3 juli 1828 begärde Kungl. Befallningshavande uppgift å antalet kreatur av skilda slag som under det gångna året dödats av rovdjur.

Skrivelsen behandlades å allmän sockenstämma den 3 aug. Stämman var fåtaligt besökt, då en stor del av socknemännen befunno sig på sina avlägsna kölslogar. Från Finnmarken och kapellaget hade ingen infunnit sig.

Likaväl upplyste de närvarande om att 8 kor och 2 fålar blivit fällda av björnen, 2 fålar, 3 kor och 2 kvigor dödade av vargar samt omkring 42 får och getter tagna av okända rovdjur, förmodligen lodjur och järv. Dessutom hade örnen gripit ett får.

Menigheten förmodade dock att hela antalet av rovdjur dödade kreatur var betydligt större.

Frågan om grunderna för eventuell ersättning för lidna förluster debatterades även på flera stämmor, utan att man dock synes ha enats därom.

Björnen var givetvis det farligaste av rovdjuren, som stundom även angrep människor. Åtminstone två personer blevo därvid dödade.

Kyrkböckerna förtälja om huru Nissa Eric Persson den 18 november 1858 gick från sitt hem i Hansjö Ytterby för att vittja några utsatta fågelsnaror. Då han ej återvände varken samma dag eller nästföljande, satte man igång att leta efter honom, och han återfanns då 1/4 mil från Hornberga död, riven av björnen.

Det andra fallet drabbade även det en hansjöbo, då hustru Bogg Anna Persdotter från Hansjö Ytterby under vallgång med kreaturen från Lindors fäbodar i Hesberget den 14 sept. 1861 blev ihjälslagen av en björn. Kreaturen kommo hem mot kvällen men ej Bogg Anna. Det inbrytande mörkret omöjliggjorde för dagen all spaning, och först dagen därpå återfanns hennes döda kropp.

Även vargarna drogo sig ej för att anfalla människor, och det berättas om hurusom en bonde från Viborg i färd med att hämta vatten i Rödtjärn under sitt förehavande överraskades av en flock vargar. Skyndsammast lösgjorde han hästen från skaklarna, varefter denne i galopp räddade sig hem. Själv tömde han det stora karet och vände det upp och ner, och beväpnad med sin yxa kröp han själv inunder. Vargarna snokade kring fatet, men så fort de tassade under kärlets kant, högg han till dem med yxan och låg kvar under karet till dess hjälp hann anlända.

När vintrarna voro stränga och snön låg i djupa drivor, drev hungern vargarna fram till människoboningarna för att där söka sin föda. Dåtidens människor visste väl, att med ihållande kyla följde även påhälsning av vargen. Därav benämningen vargavinter.

Vintern 1860 var kanske den sista verkliga vargavintern på våra trakter, ehuru vargen även långt senare gjort sina besök i byarna.

Svinstian, som nu står på Hembygdsgården, fyllde förr sin uppgift på Gössa-gården i Holen. Nyssnämnda år tog sig en enstaka varg upp på taket på svinstian, rev upp taket och grep grisen, slängde upp grisen på ryggen och gav sig i väg från gården mot den norr därom belägna s.k. Storåkern, där dock ekipaget fastnade i en gärdesgård, varefter vargen skrämdes bort av tillskyndande personer och måste släppa sitt byte.

Äldre personer kunna även berätta hurusom deras föräldrar såsom barn blivit skrämda av att vargar stått utanför de låga stugorna och med glänsande ögon sett in genom fönstren.

Man sökte på många sätt skydda sig mot vargarnas framfart, bland annat genom s.k. varggropar, inemot 3 m djupa och 2 m vida. En av de sist anlagda varggroparna finnes ungefär halvvägs mellan Maggås och Fåsjön. Den grävdes på 1860-talet av soldaten Anders Hast, vilken bör ha haft särskild anledning att hålla efter rovdjuren, då vargen passade på att på hans faders begravningsdag riva 6 getter.

Stundom ordnades s.k. »Vargskall». Ett sådant beslöts i allmän Sockenstämma d. 24 juni 1830 enl. protokollsboken.

»S. D. Sammanträdde församlingens ledamöter efter skedd kundgörelse från predikstolen, at rådgjöra om Skallgång å Vestra sidan af Socknen, för att utrota Odjur, hvilka där föröfvat betydlig skada. Och stadnade Församl:s Ledamöter enhälligt i det beslut, at 2:e personer af hushållet i kyrkbyns o Hansjö fjerdingarne, där tillgång därtill är, och en person af huset i de öfriga fjerdingarne, borde samlas nästa söndagseftermiddag, på af fjerdingsmännen anviste ställen, för at Måndags Morgon i god tid vara färdige till afdrivande af den utsatte platsen.

In fidem
E. Betulander»

—0—

Stämmoprotokollen äro påfallande litet meddelsamma i hithörande frågor. Stundom omnämnas dessa dock i samband med skottpengars utbetalande. Sålunda begära år 1826 masmästaren Lars Andersson tillika med bruksbokhållare E. J. Billström vid Bäcka skottpengar för »fällda och dödade odjur» nämligen 2 vargar och 7 rävar, och påföljande år anmäler Siggos Per Persson i Hansjö Millby, att han fångat en björn och en filfras vid Lustjärns fäbodar, och Bogg Eric Olsson i Kyrkbyn meddelade vid samma tillfälle, att även han fångat och dödat en filfras.

N.N.

FÖR VÅREN:

Kappor, Dräkter
Klänningar
Handskar

EMMA OLSSONS
Efte.
Orsa, tel. 401 25

Orsa Plattfabrik

När jordägarna för ett par, tre år sedan diskuterade penninganslaget till »Orsas gymnasium», framlade någon förslag om att de pengarna i stället skulle läggas i någon ortsindustri. Vi vet ju alla, hur det gått med »vårt» gymnasium. När det avgjorts, att Mora fått det, påminde sig några av de styrande i Orsa, vad som sagts av jordägarna. I fullmäktige motionerade de om att en industrikommitté skulle tillsättas. Motionen gick igenom. Kommittéledamöter blev Herry Borgquist, Gösta Lilja, Sigvard Lorenz, Anders Källberg och jägmästare Persson.

Kommittén hade först att finna en industrigren lämpad för Orsa. Bl. a. undersöktes möjligheterna av en gödselindustri med användande av kalken i vår berggrund. Lösningen kom jägmästare Persson med, då han visade kommittén en facktidskrift med en artikel om spånplattstillverkning. Råvaran — skogen — fanns inpå knutarna, och avsättningen borde vara god, enär det i Sverige inte fanns någon tillverkare av spånplattor. Man gjorde en del undersökningar och kom då bl. a. i kontakt med Ekströms maskinaffär i Stockholm, som förut satt upp spånplattsfabriker — men på så pass avlägsna platser som i Japan och på Formosa. En av kontaktmännen på maskinfirman var för resten nuvarande driftsingenjören på vår plattfabrik Ulf Ryman.

Så småningom avgjordes saken. Fabriken skulle bli till och finansierades med en miljon kronor, som jordägarna inköpte aktier för. Dessutom gick jordägarna tillsammans med kommunen i borgen för ett lån på en miljon trehundratusen kronor. En hel del aktier har också sålts till privatpersoner.

På Born alldeles intill Svegbanan började man den 15 jan. 1956 bygga plattfabriken. En lång, låg tegelröd byggnad med underligt formade trattar och rör på taket står nu färdig. Driften igångsattes den 15 jan. 1957. Givetvis kan man inte genast komma upp i full produktion. Innan dess måste en mängd justeringar göras.. Man har dock vid provkörning haft full drift d.v.s. pressning av 300 st. plattor på ett skift.

Att byggnaden är låg, som jag förut sagt, är något av en synvilla. Väl inne i fabriken märker man, att lokalerna är rymliga (även högt i tak) och ljusa. Gången av en plattas tillkomst är följande. Veden inköpes. För dess beskaffenhet, mått och slag finns mycket noggranna instruktioner på leveranskontraktet. Vid fabriken barkas veden och åker på en trall så sakteliga genom en varmvattensdusch. Det är en fristående byggnad med duschanordning längs taket, och veden vistas i den ett dygn. Veden blötes, för att den icke skall splittras, då den skärs till spånor. Efter kapning går den nämligen på band in i fabriken till sex stycken kuttrar, som skär den i finare spånor till ytskikten på plattan och grövre till mellanskiktet. I en slagkvarn nedbringas spånytan, och från kvarnen blåses spånorna genom grova ledningar till stora varmluftstorkar. Det är två stycken liggande rör c:a tio meter långa och tre meter i diameter. En oljepanna ger luften i dem en värme av ungefär 250 grader.

Från torkarna går färden vidare till limblandarna, där förstås spånorna blandas med lim. Därifrån tömmes spånorna på plåtar, 310x153 cm stora — först ett ytlager (finare spånor) så mellanskiktet (grövre spånor) och överst ett nytt ytlager. Detta kallas arkning. Plåtarna går framåt på band. Spånlagret har en tjocklek av 20 cm. I en förpress minskas den till 5,5 cm. Vidare går plåtarna på bandet. I en varmpress nedbringas tjockleken till 20,5 mm. Värmen till denna press kommer från en panna, som eldas med skräpspånor, spillved o. dyl.

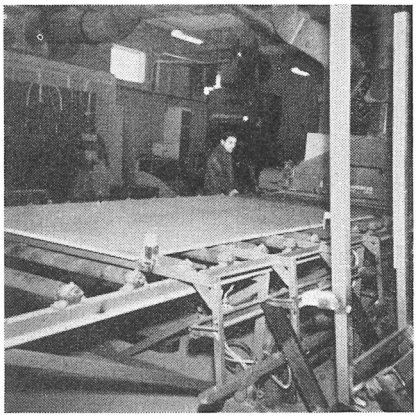

Interiör från fabriken.

I fortsättningen skiljes plattorna och plåtarna. Plattorna går på band till kanttrimning. Allt går automatiskt Efter kanttrimning reses plattorna på kant med hjälp av hävarmar. Kolvarna till dessa och även pressarna går med tryckluft, som har tryckts in i en klocka av två kompressorer. Stående på kant föres plattorna till konditionering. D.v.s. kallfuktig luft ger dem rätt temperatur och fuktighet. Vidare med hjälp av hävarmar och band går plattorna genom slipmaskiner och är sedan färdiga till leverans.

Spånplattan har en rätt hård yta och högst säregen marmorering. Användningen blir stor. Köpare kommer från möbel- och byggnadsindustrier, snickerier och hemmasnickare.

Hur omfattande tillverkningen kommer att bli är ännu inte bestämt d.v.s. man vet inte om det skall köras två eller tre skift. Varje skift har en arbetsstyrka av 20—25 man. Hur stor fabrikationen än må bli, är en hoppfull början till kommunens försök att industrialisera Orsa i varje fall gjord. Vi önskar kommunen och dess första steg på den vägen — spånplattsfabriken — all framgång.

J—E. B.

Billigare
BARNCYKLAR . . .
Se och provkör årets nyheter hos
Orsa Cykel & Sport
Sven Olén Tel. 402 81

Monark lancerar i år en ny serie flick- och pojkcyklar till avsevärt lägre priser: 17″ ram 198:– och 19″ 215:–.

Ny, fräsig speedwaycykel med "fågelpinne", starthandtag, ställbar "långsoffa" m. m. Riktpris 260:–.

VÅR-nyheter
i dam- och herrskodon inkomna.
Segers Skoaffär
Eftr.

Klass 7 i Kyrkbyns skola.

Främre raden: Peter Stenlund, Hans Wik, Göran Öhlin, Erik Jågas, Lars Faleij, Herje Englund, Johnny Källman, Rolf Andersson och Lars Lindholm.

Andra raden: Christina Holmström, Ingrid Haglund, Gunilla Forsell, Lille-Mor Norén, Kerstin Jacksson, Anita Kilstadius, Monica Grunder och Görel Pettersson.

Bakre raden: Bengt Borgquist, Christer Jonsson, Bror Starell, Jan-Olov Carlsson, Börje Persson, Göran Bälter, Nisse Björklund, Matts Roos och Toni Lind.

Ej med på kort: Sune Jansson och Bille Olsson.

Lärare: Erik Jämtén.

Nytt från musikskolan.

Antalet elever i musikskolan stiger för varje år. I början av vårterminen såg det ut så här. 72 musikanter spelade fiol eller mandolin, 3 cello, 5 flöjt, 15 klarinett, 5 trumpet, 1 basun, 55 piano, 2 orgel samt 5 blockflöjt. Sammanlagt spelade alltså 163 elever i instrumentalkurserna. I den förberedande kursen deltog 175 barn. Hela musikskolan omfattade alltså 338 elever.

Blockflöjten, detta gamla fina instrument, har nu gjort sin entré i vår musikskola. Den används som instrument i den förberedande kursen parallellt med tonetten. Några elever spelar också blockflöjt i instrumentalkursen.

Ett nytt piano, har musikskolan inköpt i år. Det står i kyrkbyskolans matsal och används flitigt. Instrumentet är inköpt med medel som kommit från tre håll: skolstyrelsen, lärarföreningen och instrumentfonden.

Här fortsätter uppräkningen av elever, som avlagt proven för diplom I i musikskolan. Som synes passerar vi nu siffran 500.

488 Mats Myrberg, Kyrkbyn 4 A
489 Hans Jansson, Kyrkbyn
490 Sven Erik Lind, Kyrkbyn 5 B
491 Jan Wickman, Kyrkbyn 6 A
492 Bengt Nyström, Kyrkbyn 6 A
493 Göran Trygg, Kyrkbyn 6 A
494 Dag Olsson, Kyrkbyn 6 A
495 Barbro Uleander, Stackmora 5
496 Sally Christiansson, Kyrkbyn 5 B
497 Yvonne Martinsson, Kyrkbyn 5B
498 Monika Berglund, Kyrkbyn 5 B
499 Birgitta Boström, Kyrkbyn 5 B
500 Kristina Grå, Kyrkbyn 5 B
501 Kjell Hansson, Stackmora 5
502 Viviann Ersson, Skattungbyn 4
503 Astrid Hansson, Skattungbyn 4
505 Inger Steen, Skattungbyn 5
506 Leif Rosén, Skattungbyn 4
507 Conny Sundberg, Skattungbyn 4
508 Göran Rudell, Skattungbyn 4
509 Stig Svälas, Skattungbyn 4
510 Bengt Svälas, Skattungbyn 4
511 Agneta Sjöström, Hansjö 5
512 Ingrid Grosshed, Hansjö 5
513 Per Ståbi, Stackmora 5
514 Mait Ohlsén, Kyrkbyn 5 B
515 Lars-Erik Hansson, Kyrkbyn 5 B
516 Ingrid Ax, Stackmora 5
517 Anita Bredesen, Hansjö 4
518 Gunvor Elisson, Hansjö 4
519 Ann-Christin Hahne, Stackmora 4
520 Ragnhild Larsson, Kyrkbyn 5 B
521 Berny Sjöberg, Stackmora 4

Beställ en
KALL GULD
permanent hos oss . . .

Tänk på att håret är kvinnans vackraste accessoar.

Annies
DAMFRISERING
Orsa, tel. 410 80

För vårens slask!
Gummistövlar
Gislaved

KONSUM
Ovan Siljan

Vid köp av RADIO
kan Ni med förtroende vända Eder till oss. Vi ha de förnämsta svenska och tyska märkena i lager. (Se dem i vår affär i f. d. Rättviks Textils lokaler). Ring så hämta vi Eder radio för reparation.

Bandinspelare, Skivväxlare
Radiobatterier, Radioservice

Orsa Radio & TV
– Sven Ljunggård –
Tel. 401 50, bost. 403 83

YRKESSKOLA i ORSA.

I Orsa saknas yrkesskola med heltidsundervisning. Självfallet är detta en stor brist. För ungdomar, som nu efter den obligatoriska folkskolan vill fortsätta sin utbildning, finns på orten möjligheter därtill endast i samrealskolan. Denna skola med sin teoretiska studieinriktning och sina bestämda examenskrav lämpar sig dock endast för 35—40 % av en årskull. Elever, som bättre skulle kunna tillgodogöra sig en praktisk utbildning, söker sig ändå till realskolan, där de kanske får svårt att följa undervisningen, varefter de efter något år utan examen lämnar skolan. Andra tar första bästa arbete utan någon möjlighet att på arbetsplatsen få någon egentlig yrkesutbildning. Många slutligen söker sig bort från orten till industrier eller andra företag, i vilka de kan erhålla utbildning. I alltför unga år måste de på så sätt lämna sina hem, och i många fall blir oftast deras avflyttning definitiv, varigenom bygden förlorar sina ungdomar. Att skapa goda möjligheter till yrkesutbildning är således ytterst viktigt. Vid enhetsskolans genomförande kommer visserligen en förbättring att ske, men det är önskvärt, att möjligheter skapas till en yrkesutbildning som ger mer än den förberedande utbildningen i 9 y. För elever, som efter genomgång av klass 8 är klart yrkesbestämda, bör möjligheter skapas till undervisning i yrkesskola. Elever,som genomgått klass 9 y, bör i en sådan skola kunna vinna fortsatt utbildning, och elever som genomgått 9 a eller 9 g och därefter önskar skaffa sig yrkesutbildning, bör där kunna erhålla sådan. Vid en yrkesskola kan kurser för vuxna också anordnas. Beträffande 9 y gäller för övrigt, att det är önskvärt, att så stor del av undervisningen i denna klass om möjligt förlägges till yrkesskola, detta bl. a. av psykologiska skäl. Risk finns, att 9 a och 9 g, dit de teoretiska begåvningarna torde komma att söka sig, blir betraktade som de »fina» linjerna, medan eleverna i 9 y känner sig sedda över axeln. En yrkesskola däremot skulle för dem bli en riktig skola, en skola, som gåve dem en god och uppskattad utbildning. Vinsten med att förlägga så mycket av undervisningen i 9 y som möjligt till yrkesskolan skulle också vara, att där kunde heltidsanställas fler lärare, var och en specialist på sitt område.

Att i Orsa inrätta en yrkesskola som skulle kunna ge utbildning inom alla viktigare yrken, är icke möjligt. Därtill räcker inte befolkningsunderlaget. Enligt yrkesutbildningssakkunnigas utredning skulle inom ett område med 6.000 invånare kunna tänkas en yrkesskola med 2—4 heltidskurser. För området Orsa-Våmhus med sina över 9.000 invånare skulle man utan tvekan kunna ta det högre talet och även kunna tänka sig antalet heltidskurser ökat till fem eller sex. Främst brukar vid inrättandet av yrkesskolor ifrågakomma en verkstadslinje för metallarbetare, en linje för vardera huslig utbilding och handelsutbildning. Dessa linjer har visat sig vara de mest attraktiva. De skulle säkerligen också för Orsas vidkommande vara de linjer, som lämpade sig bäst att börja med. Utbildningen på metallinjen skulle i Orsa ha anknytning till industrier på orten. Den husliga utbildningen avser icke blott att ge husmodersutbildning utan är grundläggande för utbildningen för ett stort antal yrken. En linje för kontors- och detaljhandelsutbildning skulle säkerligen vinna god anslutning; i deltidskurserna vid den nuvarande yrkesskolan är maskinskrivnings- och bokföringskurserna de, som drar de flesta eleverna. Lika viktigt vore dock att åstadkomma en utbildning på en skogslinje. Behovet av utbildad arbetskraft i skogen är stort. Redan nu anordnar skogsföretagen egna kurser. I Orsa verkar en instruktör, anställd med bidrag av Orsa jordägare, med uppgift att ta hand om och undervisa ungdom som är intresserad för skogsbruk. Inom Kopparbergs län kan utbildning på detta område erhållas vid Rättviks skogs- och lantmannaskola, vid Bjurfors skogsskola i Avesta och vid Falu Skogs- och Sågverksskola. Grundläggande skogsutbildning ges vid dessa skolor endast vid Rättviks skogs- och lantmannaskola, medan de två andra skolorna är avsedda för utbildning av skogvaktare, förmän och tjänstemän. Utbildningsmöjligheterna både på orten och inom länet är således otillräckliga. En skoglig ungdomskurs, heltidskurs på 12 veckor för elever i 16—20-årsåldern, finnes utformad av Kungl. Skogsstyrelsen och borde självfallet finnas vid en yrkesskola i Orsa. Deltidskurser i huggning, redskapsvård motorsågning m.m. borde dessutom ordnas efter behov.

Skulle en femte heltidskurs kunna anordnas, borde en sådan för bilmekaniker närmast böra komma i fråga efter de förut nämnda. Efterfrågan på bilmekaniker är nämligen stor ungdomens intresse för bilar och motorer likaså, medan utbildningskapaciteten vid verkstadsskolorna är ringa. En bilmekanikerkurs omfattar tre år.

En yrkesskola, organiserad med heltidskurser för utbildning av metallarbetare och bilmekaniker, för huslig utbildning, handelsutbildning och skogsutbildning skulle skapa möjligheter för yrkesutbildning åt ett stort antal ungdomar. Den skulle också ge ungefär lika möjligheter för pojkar och flickor. En yrkesskola med dessa heltidskurser och med deltidskurser för ungdom och vuxna alltefter behov är f.n. det angelägnaste på skolans område i Orsa.

(Ur skolutredningen.)

PUCH

nu i tre modeller

SUCCÉMODELLEN. Mopedistens drömåk med ettrig, fläktkyld motor, skalram, två växlar i bekvämt vridhandtag, fram- och bakhjulsfjädring, hastighetsmätare. Riktpris 885:— kr.

NYA LYXMODELLEN med succémodellens finesser och dessutom: Fullnavsbromsar, djupare framfjädring, helkapslad kedja, stickaxlar, djupare skärmar, nytt avgassystem, större tank, pakethållare av heldragna rör. Riktpris 960:— kr.

NYA SUPERSPORT helvasst sportåk med hela Puchsnitsen och dessutom TT-tank med perfekt knäslut, längre fjädringsväg fram, nytt avgassystem, TT-sadel, fullbromsnav med stickaxlar, större kylyta på cylindern, kromlist på framskärmen. Riktpris 1065:— kr. Fråga en Puchägare om kvalitet och komfort!

OBS! Fullständigt reservdelslager.

Generalagent:
MOTORLUND, Rosendalsv. 27 c, Tel. växel 93 42 30, Malmö.

Försäljning och service:

F:a Sven Berglund

Kallholsfors Tel. 500 37

Proviantera
för fjällfärden
och påskhandla hos

Broberg Orsa AB

Armbandsur
i stor sortering: Longines, Omega, Tissot, Svalan m. fl. märken.

Gust. Helgeson
Urmakare
Orsa Tel. 408 05

För påsken . . .
Bonader, löpare, påskägg, kycklingar, påskkort, dekorationer.

Största sortering hos

Orsa Tobaks- & Pappershandel
Tel. 402 38

S
A
A
B

En bil för *svåra* vägar,
– för *våra* vägar,
– för *alla* vägar.

Biltjänst, Orsa
Uno Carlsson
Tel. 401 56, 404 90

Cyklar, Mopeder
av ledande märken.

Körkortsfria SCOOTER

Nya Järnhandeln
Tel. 402 52

GLAD PÅSK
önskas ärade kunder!

Wikners Eftr.
Holen

Många deltagare i Slipstensloppet.

I lördags gick det traditionella Slipstensloppet, en skidtävling för skolungdom från norra delen av Orsa socken. Tävlingen hölls i Skattungbyn och samlade inemot 100-talet deltagare.

Resultat (S Skattungbyn, N Nederberga, K. Kallmora). Klass 5—6 pojkar: 1) Leif Jakobsson, N, 11.55, 2) Kurt Jakobsson, N, 12.17, 3) Roland Eriksson, S, 12.33. Flickor: 1) Karin Talu, N, 12.58, 2) Margareta Svälas, S, 13.20, 3) Maide Olsson, N, 14.37.

1,5 km. Klass 3—4. Pojkar: 1) Stig Svälas, S, 8.43, 2) C.-Å. Hammar, S, 9.25, 3) Bernt Svälas, S, 9.30. Flickor: 1) Annika Eriksson, S, 10.38, 2) Evy Eriksson, S. 10.43, 3) Britt M. Jakobsson, K, 10.58.

750 m. Klass 1—2. Pojkar: 1) Åke Lycke, S, 4.52, 2) Peter Sundelin, S, 5.15, 3) Sune Morén, K, 5.40, Flickor: 1) Gun Jakobsson, N, 5.34, 2) Margareta Pettesson, K, 5.44, 3) Guje Lenner, K, 5.51.

Lagtävlingen. Klass 5—6 (3 pojkar och 2 flickor): Nederberga (Leif och Kurt Jakobsson, Anders Knutsson, Karin Talu, Maide Olsson). Klass 3—4 Skattungbyn (Stig och Bernt Svälas, C.-Å. Hammar, Annika Eriksson, Evy Eriksson). Klass 1—2 Skattungbyn (Åke Lycke, Peter Sundelin, Kennet Andersson, Gerd Hansson, Barbro Dalberg).

Ett av lärarna i Nederberga, Kallmora och Skattungbyn uppsatt vandringspris erövrades för första året av en åttamannagrupp (2 flickor och 2 pojkar från klasserna 3—4 och 5—6) från Skattungbyn, nämligen Stig Svälas, C. Å. Hansson, Annika Eriksson, Evy Eriksson, Roland Eriksson, H. Å. Thalin, Margit Svälas och Anna M. Karner.

Kom in och prova ut en stilfull
vårhatt
Riklig sortering av handarbeten och garner.

Albert Andersson
Tel. 400 04

Orsa folkskolors skidtävling

Orsa folkskolors årligen återkommande skidtävling hölls i år i Digerberget den 13 mars. Vädret var inte det bästa. Det var dimmigt och temperaturen höll sig några grader över noll. Ungefär 135 deltagare ställde upp i tävlingen.

Efter tävlingen och prisutdelningen hade O.S.I.F. sitt årsmöte. Hanna Belin och Paul Rudfeldt undanbad sig återval, och som ledamöter i styrelsen efter dem utsågs Britta Lindskog och Göran Johansson. Paul Rudfeldt har varit med i styrelsen sedan föreningens tillkomst år 1931 och därvid en lång tid som ordförande. I övrigt omvaldes styrelsen.

Resultatlista, klass 3, 1,25 km:

Pojkar: 1) Torbjörn Masser, Ky a 7.34, 2) Bengt-Erik Svensson, Ky a 7.51, 3) Lennart Alfredsson, Ky b 7.53

Flickor: 1) Sickan Levenius Ky a 9.33, 1) Christina Finn Di 9.33, 3) Carina Granat Ha 9.34.

Lagpris klass 3.

1) Krykbyn 3 a 43.49, 2) Krykbyn 3 b 45.14, 3) Hansjö 3 46.01, 4) Digerberget 3, 46.30.

Resultatlista klass 4 1.25 km

Pojkar: 1) Bo Svedin Ky b 7.06, 2) Anders Moraeus Ky b 7.26, 3) Mats Budh Ky a 7.47,

Flickor: 1) Lisbet Berglund Ha 7.41, 2) Margareta Wassberg Ky a 8.00, 3) Lisbeth Masser Kya 8.03.

Lagtävling klass 4.

1) Kyrkbyn b 39.25, 2) Kyrkbyn a 40.20, 3) Hansjö 41.10, 3) Digerberget 42.31.

Resultatlista klass 5. 2.5 km

Pojkar: 1) Allan Hansson Ha 17.22, 2) Åke Ljunggård Ky a 17.55, 3) Bengt Fahlström Ha 18.11,

Flickor: 1) Monika Lindqvist Ky a 17.38, 2) Marie-L. Andersson Ky a 18.57, 3) Gunnel Kallman Ha 21.35,

Lagtävling klass 5.

1) Kyrkbyn a 96.31, 2) Hansjö 100.42, 3) Kyrkbyn b 105,06, 4) Diberberget 107.54.

Resultatlista klass 6 2,5 km.

Pojkar: 1) Dag Olsson Ky a 15.32, 2) Leif Lundkvist Sm 16,04, 3) Rolf Orsén Ky 16,07.

Flickor: 1) Marie-Louise Bäcklund Ky a 17.44, 2) Karin Spännar Ha 18.32, 3) Marianne Hammarbäck Ha 18.40.

Lagtävling klass 6.

1) Kyrkbyn a 85.42, 2) Stackmora 89.21, 3) Hansjö 98.20, 4) Digerberge 100.34.

Stafett klass 7

1) Digerberget 37.24
2) Kyrkbyn 41.02.

Individuella tider.

Pojkar: 1) Jan-Erik Lassar Di 6.10, 2) Erik Hjalmarsson Di 6.42, 3) Börje Persson Ky 7.14, 4) Jonny Källman Ky 7.45, 5) Bille Olsson Ky 7.49, 6) Anders Bäck Di 7.57.

Flickor: 1) Greta Nyman Di 8.03, 2) Laila Ståbi Di 8.32, 3) Lillemor Norén Ky 8.50, 4) Kristina Holmström Ky 9.24.

Befolkningsutvecklingen i Orsa.

I samband med skolutredningen har undertecknad gjort en särskild undersökning för att få en bild av befolkningens struktur i de olika skolområdena.

Vi visste förut, att det i flera år pågått en viss omflyttning av befolkningen. Och detta är inget typiskt för vår socken. Det är lika nästan överallt. Folk flyttar från byarna i ytterområdena till tätorten i centrum.

Om denna omflyttning kommer att fortsätta i framtiden, vet vi förstås inte, men det måste nog räknas med detta.

Vid den nu gjorda undersökningen gällde det att få en bild av, hur långt omflyttningen fortskridit i de olika delarna av socknen. I varje skolområde har folkmängden noga räknats med hjälp av mantalslängden. På denna folkmängd har medelfödelsetalen, räknade efter 15 promille, framräknats. Då erhölls följande siffror för de olika skolområdena: Kyrkbyns 38, Hansjö 20, Digerbergets 25, Stackmora 9, Kallmora-Åberga 8, Skattungbyns 11 och Nederberga 5.

Mot dessa teoretiska födelsetal har satts medeltalet verkligen född inom resp. områden åren 1951—56. Dessa siffror blev: Ky 42, Ha 16, Di 20, Sm 8, Ka-Åb 6, Sk 7 och Ne 4.

Om man nu sätter dessa talserier i förhållande till varandra, o.v.s. uttrycker de verkliga födelsetalen i % av de teoretiska, får man 111 % i Ky, 89 % i Sm, 80 i Ha, Di och Ne, 75 % i Ka-Åb och endast 64 i Sk.

Man kan se, att det är stor skillnad på befolkningens sammansättning i Kyrkbyn och de övriga byarna, främst Skattungbyn, där folkmängden i de barnafödande årsklasserna tydligen är mycket mindre än normalt. Kyrkbyn däremot visar en motsatt siffra d. v. s. högre än normalt. Det är klart att det är de yngre och medelålders familjerna, som mest flyttar från byarna till tätorterna.

Att en utflyttning äger rum från byarna till Kyrkbyn framgår också med all tydlighet av en annan omständighet. Varje år erhåller folkskolexpeditionen uppgifter från pastorsexpeditionerna angående antalet födda barn i varje skolområde. I Kyrkbyns område föddes t. ex. år 1946 40 barn. Då denna årskull skulle börja skolan 7 år senare, hade antalet ökat till 58. Ökningen visar inflyttningen. För byarna är tendensen det motsatta. Det är i allmänhet ett mindre antal barn, som börjar skolan, än vad som föddes 7 år tidigare. Om vi tar ett färskt exempel från Skattungbyn, kan nämnas att det föddes 11 barn i detta skolområde år 1950. Enligt den förteckning, som nu i mars 1957 inkommit från pastorsexpeditionen, finns det endast 6 barn kvar, som ska börja skolan i höst.

Man ska förstås inte utläsa allt för mycket av en sådan undersökning. Men å andra sidan ger den en intressant bild av förhållandena just nu. Och den ger anledning till eftertanke både för skolplanerare och andra. Hur ska vi ordna för att få behålla ungdomarna inom socknen? Hur ska vi få dem att bo kvar i byarna?

HJ. HEDMAN

Har ni tänkt på **vikten** av att hålla **vikten** nere?

Hyr en
personvåg
hos

Orsa Färghandel
TEL. 40340 - 40541

Allt i färger

SKOLNYTT

Skolutredning.

»Den 14 april 1956 väcktes i Orsa kommunalfullmäktige en motion angående en utredning av behovet av kommunala investeringar inom kommunen under den närmaste framtiden. Bland de nya investeringsobjekten måste skolorna intaga en framträdande plats. Då numera en skolbyggnad ej får uppföras, med mindre än att en planering för skolväsendets framtida utveckling inom kommunen skett, begärde lokalstyrelsen vid samrealskolan, samtidigt som den anmälde behovet av nya lokaler för realskola, att en planering för skolväsendets utveckling inom Orsa skulle ske. Kommunalfullmäktige biföll denna anhållan och beslöt, att den investeringskommitté, som tillsattes, samtidigt skulle tjänstgöra som kommitté för planeringen av skolväsendet. Investeringskommitté utsågs för utredningen av skolfrågorna ett arbetsutskott, bestående av herrar Herry Borgquist, Hjalmar Hedman, Johannes Hellman och Albert Landin. Då beträffande enhetsskolans högstadium samarbete skall ske mellan Orsa och Våmhus, har som representanter för Våmhus' kommun herrar N. A. Holmström och Lars Guth deltagit i denna utredning i de delar den rör nämnda skolstadium. Eftersom den blivande enhetsskolan, vilken vid planeringsarbetet hela tiden måste stå i förgrunden, ännu icke är definitivt utformad och åtminstone dess obligatoriska genomförande ej kommer att bli aktuellt förrän ett stycke in på 1960-talet, har planeringskommittén ansett det ej vara möjligt eller önskvärt att mer än i stora drag skissera utformningen av enhetsskolan för Orsas del. Närmast har hänsyn tagits till de investeringar i skolbyggnader, som torde bli nödvändiga inom den närmaste femårsperioden».

Utredningens första kapitel är en ganska utförlig redogörelse för nuvarande skolorganisationen i Orsa och lokalbeståndet inom skolanläggningarna d. v. s. både folkskolornas, realskolans och yrkesskolans.

Enligt beslut av kommunalfullmäktige i Orsa och Våmhus ska dessa båda kommuner bilda ett enhetsskoldistrikt. I kap. 2 lämnas en del intressanta befolkningsuppgifter, dels om underlaget för enhetsskola och event. yrkesskola, dels om befolkningsutvecklingen. (Se annan plats i tidningen!)

I nästa avsnitt talas om förutsättningarna för enhetsskolan i Orsa och i kap. 5 har gjorts en beräkning av lokalbehovet för yrkesskola och enhetsskola. Kostnaderna redovisas i kap 6 och i kap. 7 talas om interkommunal samverkan.

Och slutligen göres i kap. 8 följande sammanfattning:

»Beträffande planeringen av skolväsendets utveckling inom Orsa kommun föreslår planeringsutredningen:

att den blivande enhetsskolan utformas så, att skolorna för klasserna 1—6 förlägges på ungefär samma sätt som skolorna för detta stadium nu ligger;

att enhetsskolans högstadium, gemensamt för Orsa och Våmhus, förlägges till Orsa municipalsamhälle på tomt, där nuvarande samrealskolan ligger;

att en yrkesskola inrättas med tvåårig verkstadsskola för metallarbetare, tre-årig kurs för bilmekaniker, ettårig handelskurs, ettårig husmodersskola med vävning samt skoglig ungdomskurs, samtliga med heltidsundervisning, samt deltidskurser alltefter behov.

Angelägnast av dessa är yrkesskolan, vilken bör påbörjas så snart riksdagen beslutat om statsbidrag till yrkesskolor, vilket väntas ske våren 1957. Sedan yrkesskolan inrättats och uppförts, blir det lättare att detaljplanera för enhetsskolan. I avvaktan på enhetsskolans införande, vilket bör ske, då enhetsskolan genom försöksverksamhet erhållit en mer definitiv utformning och efter ytterligare, mer detaljerad utredning från de samverkande kommunerna, bör genom etappbygge nya lokaler skapas för realskolan under övergångstiden liksom en gymnastikbyggnad och administrationslokaler bör tillkomma vid Kyrkbyns skola. Dessa byggnader är av hög angelägenhetsgrad. Om i en inom de närmaste åren uppförd yrkesskola ett par klassrum skulle kunna ställas till realskolans förfogande, skulle detta för en tid undanröja de svåraste lokalbekymren för realskolan; annars torde det bli nödvändigt att snarast uppföra en skolpaviljong med två klassrum för realskolans räkning. Under alla förhållanden bör dock nya lokaler, som samtidigt blir första etappen i en byggnad för enhetsskolans högstadium, vara färdiga inom den närmaste femårsperioden; inom samma tid bör en gymnastikbyggnad för Kyrkbyns folkskola vara uppförd och administrationslokaler för låg- och mellanstadierna ha tillkommit».

H.H.

Red.-nytt.

Skoltidningens redaktionskommitté väljes årligen på Lärarföreningens årsmöte. Vid senaste årsmötet hade Axel Rosén undanbett sig omval.

Red. vill därför nu till Axel Rosén uttala ett varmt och innerligt tack för allt det myckna arbete han nedlagt på Skoltidningen under de många år han tillhört redaktionskommittén, först och främst som tidningens tecknare och fotograf, i de senaste numren också som barnsidesredaktör. Vi hoppas alltjämt på hans goda medverkan. Skoltidningen är ju inte enbart redaktionskommitténs.

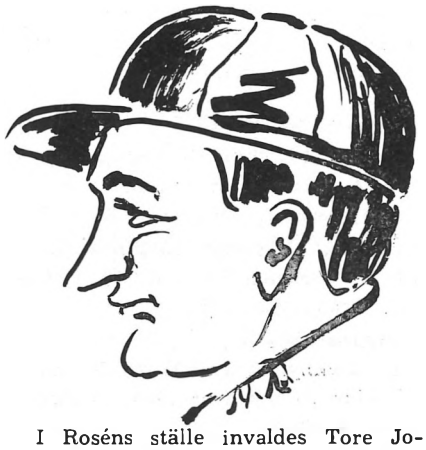

I Roséns ställe invaldes Tore Johansson, Kyrkbyn — här porträtterad av sin föregångare. Den nye red. medlemmen hälsas hjärtligt välkommen och får nu överta både kamera, sax och papperskorg efter Rosén.

I redaktionen nyinvaldes dessutom Jan-Erik Broberg, Nederberga, som också hälsas hjärtligt välkommen. Han syns som tidtagare på bilden från Slipstensloppets mål.

Red.kommittén utgörs alltså nu av Jan-Erik Broberg, Elna Granholm, Joh. Hasmats, Hjalmar Hedman, Tore Johansson och Daisy Holton.

ELEKTROLUX-NYTT
för de mindre hushållen
City Box
en frysbox
för
625:-

Se den hos
Mora-Orsa Elektriska AB

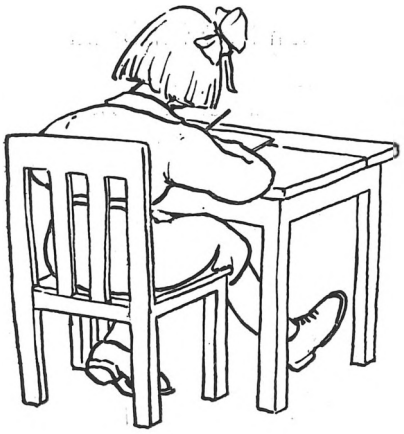

När vi sitta i vår bänk...

Andfamiljen

Det var en gång en andmamma, som låg och ruvade. Hon låg på stranden av Orsa-sjön. Hon ruvade tio ägg. En dag sprack äggen, och tio små andungar kom ut ur boet. Modern tänkte överraska fadern, när han kom hem. Hon tog och ställde alla tio andungarna kring boet. Men fadern kom aldrig, och modern var så ledsen, att hon grät. Han hade lovat att komma hem, när solen hade gått ned över sjön. Hon släppte ut ungarna, så de fick springa lite, medan hon gick och letade efter fadern. Hon letade och letade. Då hörde hon honom på holmen. Hon simmade dit och hämtade honom. Fadern vart så glad. Sedan gjorde hela familjen en simtur.

ULLA PERHS.
Klass 4.

På skidor

En dag åkte vi skidor till Orsasjön och såg på flygplan. Medan vi var där startade ett stort, rött flygplan. Det flög bort åt skogen och försvann. Om en stund kom det igen och åkte över våra huvuden. Och vi vinkade åt föraren. Sen åkte vi en annan väg till skolan.

JOHNNY JÖNSSON.
Klass 1

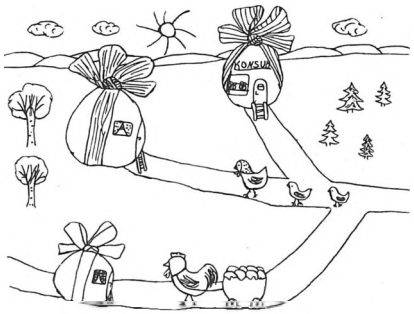

I Kycklingby.
Ingela Lindgren, klass 5.

En vårdikt

Dripp, drapp, droppar,
träden har knoppar
Istappen börjar droppa.
Det är så ljuvligt.
Fåglarna börjar locka
i buskar och snår,
de skvallra och skrocka
om modet i år.

Hi-hi, ha-ha, ha-ha.
Skatan skriker så bra:
Ligg ej och dra dig ida!
Det är vår nu!
Nu ska du ut och höra,
hör du ugglans hu-hu?
Istappen fäller tårar, bu-bu!
Det är en tidig vår nu.

LILLY WESTERBERG
Klass 5

Blåkullafärd

En morgon, när jag vaknade, såg jag tre påskkäringar, som flög i luften. De satt på en kvast och hade en katt och en kaffepanna med sig. Jag skyndade mig in och åt frukost. Så gick jag ner i källaren och hämta en kvast. Sen tog jag katten och satte den på kvasten, men den hoppade bara av. Just då såg jag en till påskkäring. Hon såg mig och landade mitt framför mig och frågade, om jag ville följa till Blåkulla. Då berättade jag, att jag redan försökt Nu fick jag sätta mig upp på hennes kvast och så började resan till Blåkulla. När vi kom dit var det redan tjugotre påskkäringar där. Då jag hade gått och hälsat på alla, såg jag, att min kamrat Evy hade gömt sig bakom en gardin. Jag började nu på att skratta. Vi dansade och drack kaffe, tills vi var riktigt trötta. Sen åkte vi hem.

ANNELIE BENGTARS
Klass 3

Sy

Er nya kostym efter mått!

Vi syr den precis som Ni vill ha den. Ni väljer själv både tyg och modell och alla individuella önskemål tillgodoses.

Skall Er son konfirmeras?

Låt honom prova konfirmationskostymen hos oss. Rätt pris och trevlig modell i verkligt herrsnitt.

Berglinds
ORSA

Tel. 400 05

Allt för påskbordet
finner Ni
hos
Erikssons Livsmedel
Tel. 402 33

Armbandsur
OMEGA
TISSOT
ZENITH
CERTINA
Rich. Thorby
Tel. 400 90

Det börjar våras . . .
och klädsinnade mammor söker sig till Barngarderoben, där de sedan många år vet, att deras klädproblem för barnen tas om hand, inte barn i vacker form och färg. utan kanske framför allt i vettigt och förnuftigt val . . . inte minst ur prissynpunkt.
För tonåringen: Wahls klänningar i kraftig bomullskvalité och ljuvligt skir bomullsmuslin. Bomullskjolar komponerade av Kerstin Lokrantz i största sortering.

Barn Garderoben
Lennart Olsson
Orsa, tel. 402 19

En saga

Pelle hade önskat, att han skulle få åka till månen.

En dag kom en gubbe och frågade Pelle om han ville följa med första färden till månen. Men, sade gubben, du måste vara väl utrustad. Och Pelle rustade ut sig med pappas stora hatt och blåa overall, och matsäcken hade han i fickorna. Sen åkte de iväg. Allt gick bra. De såg jorden allt mindre och mindre för var sekund. Sen fick de syn på månen. Men just när de skulle landa fick de motorstopp. De såg, att deras sista stund var kommen.

Just då vaknade Pelle av att klockan ringde, och han skulle till skolan. När Pelle satt i skolan, tänkte han bara på drömmen. När fröken frågade Pelle, hur det gick för Karl X Gustav i Danmark, svarade Pelle: "Vi fick motorstopp."

Björn Aström,
klass 5.

Vårfesten

Det skulle bli en stor vårfest hos djuren i Snårskogen. De, som stod för det hela, hade samlats i Mickel Rävs lya. "Goddag, mina kära vänner", sa Mickel, "i dag skall vi prata om vårfesten." När alla hade kommit, både Hasse Hare, Ecke Ekorre, Älgen och Björnen, slog de sig ner i lyan. När de pratat i några timmar, hade de kommit överens om, att de skulle bjuda Älvprinsessan och de sju söta älvorna. Nästa morgon skulle de samlas borta vid den lilla gläntan i skogen, där de skulle bygga väggar om hela gläntan. Plankorna dansade i väg ovanpå varandra, och om en liten stund var alla väggar klara. En liten upphöjd tron gjordes kvickt av några brädstumpar. Snart var det kväll, och alla gick hem. Morgonen därpå var Hasse Hare till gläntan och klädde alla väggar och tronen med blommor. Hasse Hare var trädgårdsmästare och mycket känd för sina vackra blommor.

Nu var allting klart, och en blomstervagn kom körande genom skogen. I vagnen åkte prinsessan och de sju älvorna. De nalkades snart platsen, och djuren hurrade. Prinsessan steg ur följd av älvorna. Hon fick sätta sig på den blomsterprydda tronen och älvorna på små pallar omkring henne. Älgen höll ett tal för prinsessan, om hur glada de var, att prinsessan ville komma bara för deras skull. Sedan bjöds på musik och annan underhållning. Vårbalen dansades med fröjd och glädje. När allt var slut, sa prinsessan, att hon skulle gifta sig med en prins, och att alla på vårfesten skulle bli bjudna till bröllopet. Sedan gick alla hem och var glada, för att de blivit bjudna på bröllopet.

Mari-Anne Lund,
klass 5.

Ät god och vällagad mat
snabbt och billigt på den moderna och trivsamma
Orsa-Baren
Vid abonnemang 10 %.
Samkväm, supéer
och festmiddagar ordnas.
Ölrättigheter
Eric Kylander, tel. 410 60

Min katt får bada

En kväll hade jag ingenting att göra. Då tvättade jag Sötnos. Hon låg alldeles stilla. Sen svepte jag en handduk om henne. Och då syntes bara ansiktet Och Sötnos spann och när hon hade torkat så lekte hon med sin napp.

BIRGITTA LILJA
Klass 1

Fotografering.
Gunnar Wik, klass 3.

När vi grävde vattenledning

När morfar skulle lägga om vattenledningen, beställde han en grävskopa. Den kom dan före midsommarafton. På måndagen efter midsommar satte vi i gång att gräva. Arne körde grävskopan. Snart gick drivkedjan av. Sedan den blivit lagad, fortsatte Arne att gräva. Efter tre och en halv timme var han färdig. Han kunde inte gräva med grävskopan alldeles intill stugan. Det fanns en syren i vägen. Vi måste gräva femti meter för hand. Det var pappa, Kalle, Lasse, Roland, morfar och jag.

Lasse, min kusin, arbetade så svetten rann. På två dagar grävde vi upp de femtio meterna. Så lade vi ned rören och skulle skotta igen. Första dan hände det någonting. 2 timmar hade vi skottat. Då ramlade min bror ned i diket, som var tre meter djupt. Han bröt av sig armen. Vi fick fara till Mora med honom. Den dagen blev det inte så mycket gjort. Det var första dagen av min brors semester. Han fick gå med armen gipsad i stället för att hjälpa oss. Och vi fick skotta igen hela diket själva. Det var så varmt, att vi svettades. Min bror tyckte det var tråkigt. Han fick bära vatten och sockerdricka åt oss, som grävde.

När vattenledningen var färdig, var det så bra tryck på vattnet, att morfar blev alldeles förvånad. Nu dricker han vatten allt vad han orkar.

ALF ERIKSSON.
Klass 7.

Om 100 år

Det är år 2057. Kalle och hans syster Carola sitter och pratar.

Vad ska vi göra Carola? Jag är trött på att åka ikapp med pojkarna runt månen. På mornarna, när jag kommer till skolans parkeringsplats, får jag skämmas för min gamla raket, som bara gör 3.000 km i timmen. I år ska det vara raketer, som man kan komma någon vart med. Jag måste säga åt mamma, att jag ska ha mer veckopengar, 2 millioner är alldeles för lite. Får jag inte mer, måste jag anmäla dom för förbundet Olydiga föräldrars uppfostran.

Men jag då, som måste ha min gamla plastklänning i morgon när jag ska på skolresa till Mars. Jag för min del tycker bättre om Saturnus. Den är mer civiliserad och har mycket bättre servic. Kan du tänka dig, vad jag såg i går? Jo, en som åkte på en sak med två hjul. Och tänk, vad den gick sakta! Folk sa, att den hette moped.

Nej, nu känner jag mig sugen på något gott. Kom, går vi ut i köket och tar några glasspiller.

INGER SÖDERBERG
Klass 6

När vi gjorde potatismjöl

Vi tog en halv stor potatis. Så tvättade vi den. Sedan tog vi ett rivjärn och rev potatisen. Så silade vi bort det grova. Det, som var kvar, kom i en glasbruk. När det hade stått en stund, blev det ett vitt lager på botten av burken. Det var potatismjöl eller stärkelse.

INGVAR HAGMAN
Klass 2.

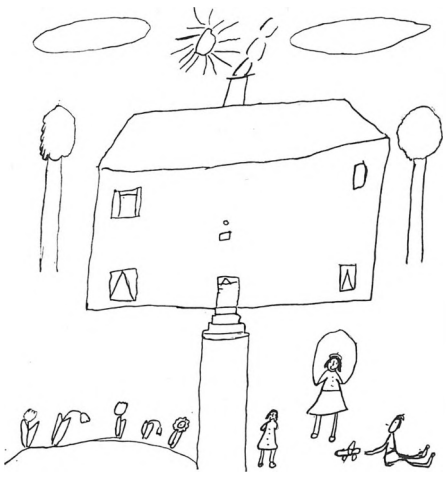

Våren nalkas.
Kerstin Strömqvist, klass 2.

Billig
skolklarinett

Hemslöjd
Påskartiklar

Musik & Hemslöjd
– G. Klockar –
Tel. 403 20

VÅRSKOR
för stora och små . . .

Aktiebolaget
Orsa Skomagasin
Orsa, tel. 400 37

PLAST-REMSOR

för vävning, 10 – 17 mm breda, olika färger. Färdiga mattor i i stor sortering.

Låt oss ta hand om Eder päls för sommarförvaring.

FilipS

Skinn- och pälsvaror
Orsa, tel. 403 88

Tänker Ni köpa piano?
Behöver pianot stämmas?
Hakar tangenterna upp sig?
Dålig ton i Edert piano?

Gör ett besök i våra nya lokaler å **BORNGÄRDET!**

F:a PIANO-NISSE
Nils Klockar – Orsa, tel. 406 94

Fullständig service

Charkuterivaror
med kvalitet finner Ni hos
Åbergs
Slakteri AB, Orsa

Ni som ämnar bygga eller restaurera

Eder fastighet och villa, begär offert och förslag från oss för det elektriska utförandet.

Alla slag av el-apparater finner Ni bäst hos

Aktiebolaget Erlandssons Elektriska
Orsa, tel. 412 55

Den rätta
konfirmand-
KOSTYMEN . . .

. . . i den modell som pojkarna önskar, i ett tyg som är diskret men ändå tillfredsställer kraven på modernitet, till ett pris som är väl överkomligt.

Låt oss visa dem och välj samtidigt de detaljer: vit skjorta, rosett o. s. v. som äro nödvändiga.

Det finns hos

Hanssons Herrkläder

En fisketur

En dag var jag och några farbröder bort och fiskade på en sjö, som heter Gesjön. Den ligger efter nya vägen till Näckådalen. Vi åkte bil en halv mil, sen åkte vi skidor två kilometer in i skogen. När vi kom till sjön var klockan halv tio, och vi började borra hål i isen. Isen var omkring sex centimeter tjock fast den var dubbel. När vi hade satt upp alla angeldon, grävde vi opp en stor grop och gjorde en lägereld. Sen satte vi oss att äta. Jag snickrade pinnar, så vi skulle kunna halstra korv. Medan vi satt och åt som bäst, blev det napp. Vi släppte korvpinnarna och sprang för fullt. Men när vi kom dit, hade gäddan bara tagit mörten och simmat iväg. Vi gick och satte oss, men om en halvtimme blev det napp igen. Min morbror sprang ut och tittade, och då satt gäddan där i alla fall. Sen började jag pimpla, och om en kvart fick jag napp. Det var en gädda på 3,5 kilo. Medan jag hade stått och pimplat, hade de andra fått tre andra gäddor.

Sen åkte vi hem, och till middag fick vi stekt gädda. Medan vi satt och åt, ringde mamma och ville, att nån skulle komma hem och hjälpa henne, för hon skulle få ett litet barn, så hon ville att moster skulle komma hem.

Kerstin Gustavsson.
Klass 5.

Getingjakt

På sommaren brukar vi vara i Mockfjärd. Uppe på en vind hade vi en vevkärna, som var fyrkantig. Där bodde getingar. De flög in genom ett hål, där veven suttit.

Farbror Konrad tyckte, att vi skulle ta bort getingboet, för en natt hade han blivit stucken av en.

En kväll gick han upp för att ta ner kärnan. Han hade tagit på sig en gammal hatt och ett par gamla handskar. Kring ansiktet hade han en gammal gardin. Så gick han upp på vinden. Han hade en kork med sig att sätta i hålet, men innan han kom ner åkte korken ur, så farbror Konrad satte dit ett finger i stället. Men han tyckte, att det var så konstigt, för han blev stucken på benen. Det var på kvällen och rätt så skumt, så farbror såg inte, att det fanns ett till hål som getingarna kom ut igenom. När han kom till brunnen, spolade han i vatten och sedan

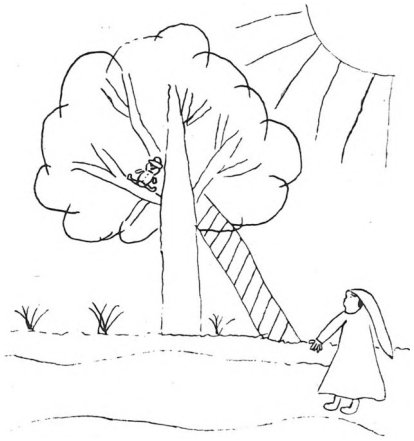

Jesus och Sakeus.
Anna-Lena Säbben, klass 3.

kom han in till oss i köket. Där började en riktig getingjakt, för farbror Konrad hade en massa getingar i kläderna. Mor hade en spruta, som hon skulle spruta på getingarna, och den tappade hon ner, så att en tallrik gick sönder. Mor fick först ett stick. Sen fick far ett, och när han stod och tittade på det, kom det en geting till och stack en bit ifrån. Jag blev stucken i pannan. Vi hade handdukar och tidningar och slog efter getingarna, som flög omkring lampan. Men efter många hugg och slag gick lampskärmen sönder och ramlade ner på bordet. När till slut alla getingarna var dödade, räknade vi dem. Det var tretton stycken.

Sen gick vi ut och öppnade den vattendränkta smörkärnan. Det var först fyra vingmuttrar, och sen upptäckte vi, att det var arton långa skruvar till. Hur de kommit dit, kunde vi inte förstå, men till slut kom far ihåg, att han skruvat ihop kärnan en gång, för att det skulle se ut som om det fanns en skatt där. — När vi äntligen fick upp de många skruvarna, öppnade vi locket, och där var en enda blandingar av getingar, larver, sågpån och vatten. Vi hällde ut det på marken. Sen gick vi och lade oss, för det var ganska sent.

På morgonen skulle far och farbror Konrad gå och titta på getingarna. Och då levde de! Farbror Konrad tänkte, att han skulle bränna ihjäl getingarna. Han tog en bit film och tände på. Resultatet blev att flera av getingarna blev torra och flög. Då tog far en säck, som han blött i vatten och lade över dem, så att de inte kunde komma därifrån.

KARIN HEDMAN.
Klass 6.

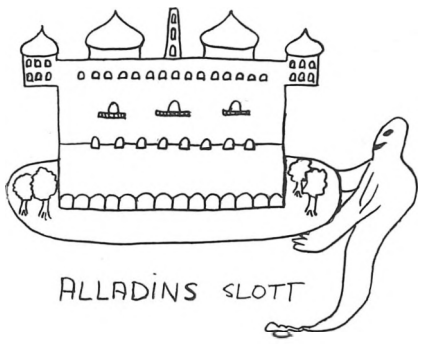

Hans Johansson, klass 4.

När vi tittade på älgar

I sommar har jag, Ebba, Bengt, Margareta och Bengt-Åke varit och tittat på älgar. Först åkte vi en bit in i skogen. Sedan kom vi fram till ett änge. Där stod det en älg. När han fick se oss, tittade han på oss, och sedan sprang han in i skogen. Då fortsatte vi. När vi kommit lite längre bort, såg vi fyra älgar på samma ställe. Då stannade vi bilen. Bengt skruvade på radion. Då kom en älg alldeles intill oss. Så läste de opp väderleksrapporten i radion. Det såg nästan ut, som om han ville höra på den. Sedan gick alla älgarna in i skogen. Då åkte vi hem. Nästa kväll var vi också opp dit. Då såg vi en älgko med två små söta kalvar. Det var svårt att se dem för det var skumt. De gick snart in i skogen de också. Då åkte vi hem.

MARIANNE PETTERSSON.
Klass 6.

En saga

Det var en gång en trollfamilj, som bodde i en stubbe i skogen. Trollfar och trollmor hade tre trollbarn. En hette Långnäsa för han hade så lång näsa som en käpp. Den andre hette Truls, och den tredje hette Kortsvans. De hade en ko som de hade tagit hos torparfar. Kon hette Storöga. En natt när hela familjen sov, så kom en liten trollunge traskande. Han var så ledsen så, för han hade tappat bort sin mor och far. Han såg den lilla stubben. Han knackade på men ingen kom och öppnade. Då knackade han igen. Då hörde Kortsvans att det var någon som knackade. Han gick och öppnade. Då såg han att det var en liten trollunge. Kortsvans väckte opp alla. Sen sa trollmor att han skulle få bo hos dem hela sommaren.

Gudrun Bruks.
Klass 3.

Mina katter

Vi har haft tre katter. Den första hette Musse och var vit med rostbruna fläckar och blå ögon. Han var mycket folkkär, och kom springande så fort någon öppnade dörren. Men tråkigt nog fick vi bara ha den i 6 månader. Den åt råttgift och var mycket sjuk, och till slut dog den. Jag var mycket ledsen.

Vår andra katt hette Murre och var kolsvart. Murres mamma var vildkatt och hade blivit överkörd. En flicka, som hade en katt, hade hittat Murre. Flickans katt hade fått ungar, som slagits ihjäl. Därför tog katten till sig Murre, som sin egen unge. När vi fick Murre, var han litet vild av sig. Han klättrade i gardinerna och vässade klorna på soffan. När vi fick Murre bodde vi i Ala, men sedan flyttade vi till Färnäs. Vi tog Murre med i flyttbussen. När vi bott i Färnäs ett tag, åt Murre råttgift, men vi gav honom saltvatten, så han överlevde. Men han sprang bort, och vi såg honom aldrig mer.

En dag kom pappa hem med en till katt. Den var gråspräcklig. Mamma döpte den till Tusse. Den hann vi bara ha i några månader. En dansk bil körde över den.

Mamma tycker, att vi haft en väldig otur med katter. Därför får vi inte ha några fler.

Inger Söderberg,
klass 5.

Äventyr i blåbärsskogen

En dag sa mamma åt mig, att jag skulle gå till skogen och plocka blåbär. Och det ville jag. Jag fick en korg av mamma. Och sen gick jag till Östramyra. När jag hade gått ett tag, såg jag ett ställe fullt med blåbär. Och så började jag att plocka. Om en stund hade jag hela korgen full med blåbär. När jag tittade upp, stod en ful häxa framför mig. Hon sa: Om inte jag får blåbären, så äter jag opp dig. Jag gav henne blåbären, fast då undrade jag, vad mamma skulle säja. Just då kom en älg och stångade till häxan, så hon flög upp i en tall och fastnade. Och där satt hon och skrek. Då tog jag blåbären och sprang allt vad jag kunde hem.

Den här sagan har jag hittat på.

STURE DAHL.
Klass 3.

I vår skall det vara en ny hatt och klänning
från
K. J. Dahls Eftr.
Orsa Tel. 401 91

A. Kock
RAK- & FRISÉRSALONG
Rekommenderas!

Hans Peterson
Studebaker
Peugeot
Älvgatan 62
Mora, tel. 100 00

Hellborgs bakar så det smakar!
Hellborgs Hembageri
Orsa, tel. 410 68

RENOVERING
av cyklar, mopeder, mc utföres snabbt och förstklassigt.
B. S. Bälter
Cykel- & Rep.-verkstad Tel. 40711

ORSA KALK PRISBELÖNT MED GULDMEDALJ
Bränd KALK och KALKSTENSMJÖL
av högsta kvalitéer till fördelaktigaste priser erhållas från
AB Skattungbyns Kalkbruk
Mässbacken Telefon 50021

För fjällresan

ha vi rikhaltigt konservlager.

Lundblads Eftr.

Telefon 402 25

DKW

– för säkerhets skull –

Begär demonstration!

Ryborgs Motor AB

Orsa, tel. 402 03

Våren skall mötas med fräscha glada gardiner, lätta och luftiga, som släppa in sol och luft. Vi kan visa många nyheter i voile, markisette m. fl. vackra gardintyger och ge Er råd till trevliga moderna uppsättningar

Carl A. Pettersson

ORSA

Överraskningen

Det var en gång två troll, som bodde på en ö. Våren hade kommit, och trollen höll på med att vårstäda i sitt lilla hus. De dammade och torkade golvet. En av dem skulle plocka blommor, men det hade ju inte kommit upp några blommor än. Då gick mannen bort till handelsboden och köpte några fina blomfrön, som han gick hem å satte i ett fint litet land. Sedan gick han in och började städa igen. Frun visste inte, att han hade satt blommor, därför gick hon ut för att plocka blommor. "Det finns ju inga blommor. Jag måste bestämt gå och köpa några fina blommor." När hon kom hem, såg hon det fina landet. "Å, han har nog gjort i ordning det för mig. Han såg kanske, att jag gick till affären."

Några veckor hade gått, och han skulle rensa landet. Nu såg han, att det hade växt mycket ogräs på landet. Han visste inte, att frun också hade satt på samma ställe. När han rensat bort alla hennes blommor gick han in. Då gick hon ut. Hon skulle ut och rensa ogräset hon också.

De gick och väntade att blommorna skulle komma upp. Men aldrig blev det några blommor. De hade ju rensat bort blommorna för varann.

Lena Berggren.
Klass 5.

Sagan om lilla Siv

Siv var en liten flicka. Hon var fem år gammal. En dag frågade Siv sin mor, om hon fick gå ut i skogen och plocka bär. Ja, sa mor. Så travade hon iväg. När hon var ute i skogen började hon plocka bär. När hon hade plockat korgen full, fick hon höra ett litet jamande. Det kom från en tall. Hon sprang dit. Hon fick se en liten kattunge. Siv tog upp kattungen. Hon hällde ur bären för att kattungen skulle få ligga i korgen. Så gick hon hemåt. När hon kom hem sa Siv: Se, mor, vad jag hittade i skogen, en liten kattunge. Bädda i din fina korg åt kattungen, sa mor. Och det gjorde Siv. Så frågade hon sin mor, om hon fick gå och köpa en nappflaska. Ja, sa mor. Och så gick Siv. När hon kom tillbaka, värmde hon lite mjölk och fyllde nappflaskan. Så gav hon kattungen mjölk. Hon drack två gånger. Så fick kattungen heta Sessa.

Karin Bruks,
klass 3.

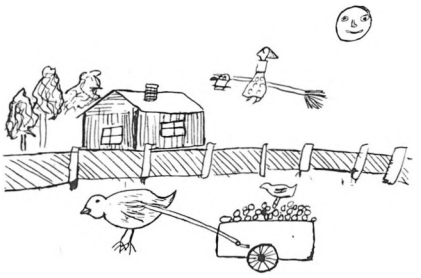

Nu är det Påsk!
Ingemar Friare, klass 4.

Ett sommarminne

En vecka efter midsommar flyttade vi till vår sommarstuga i Lisselhed. Den ligger vid sjön. En dag tog Maud, min kusin, och jag vår eka och rodde ut på en holme, som ligger strax utanför. Där badade vi och hade det skönt. Vi lekte och solade oss. Och medan vi låg där, somnade jag. Plötsligt väckte Maud mig, hon sa, att hon sett en räv. Det trodde inte jag. Ska vi gå och titta, sa Maud, som var fullt övertygad. Det behövde vi inte, för då jag reste mig, såg jag en röd yvig svans, som försvann bakom några buskar. Där ser du, skrek Maud och sken som en sol, men blev strax allvarlig igen, för alldeles bakom henne sprang en till räv upp. Vi badade en gång till, och så var det tid att ro hem.

LILIAN LORENTZ.
Klass 6

Våra katter

För några veckor sen fick vi två kattungar. En är alldeles kolsvart, den andra är vit och svart och är mindre. Den som är svart är min, och han heter Murre. Den andra är Birgittas, och den heter Sötnos. En dag var vi ute och sparkade fotboll, och Murre var ute. Då fick Murre fotbollen på huvudet. Han jamade så hemskt, och det blödde på nosen. Jag sprang in efter ett glas med vatten och hällde lite vatten på Murres nos. Han låg och blundade och jamade. Sen bar jag in honom och lade honom på ett dock-täcke och bredde en filt över honom. Då jag hade gjort det, tittade Murre med det ena ögat, och sen somnade han. Nästa morgon var han alldeles bra. Vi har en stor fågelstuga, och den sitter på en stång. Uppför den stången klättrar Murre och går in i fågelstugan och äter upp fågel-maten. Murre och Sötnos äter nästan vad som helst. De är så gulliga.

MARIANNE LILJA.
klass 4.

FRELINS KONDITORI
Telefon 400 27
//
Medlem av Sveriges Konditorförening och Tårtförmedlingen

Värme-, Vatten-,
Avloppsledningar
utföres av
DICK HANSSON, ORSA
Telefon 400 94

TAPETSERING
Rums- och Byggnadsmålning
Omsorgsfullt arbete - Bästa material - Lägsta möjliga priser!
Målarmäst. Näs Per Andersson
Tel. 400 67

Omsorgsfull
PERMANENTNING
utföres av
GULLY BOHMAN
Holen, tel. 440 49

C. F. Carlsson AB
ÅKDONSFABRIK
Orsa, tel. 401 88, bost. Holen 440 58
ARBETSVAGNAR - KÄLKAR
Byggnadssmide, Svetsningar
Reparationer

LINDÄNGETS
PENSIONAT
REKOMMENDERAS!
Tel. 440 01

GUMMI-
verkstad
Bilringar, Batterier, Bensin, Oljor
Orsa
Ringcentral
Alf Andersson
Tel. 403 55

En skidlöpare i spåret.
Torbjörn Masser, klass 3.

När trulli tävlöd o skajder

Jen mörgon for dem bört dit dar dem skuld starta. Ed wa Loke, Frutse, Adolf, Jerk, Ans. Ö se ställd dem upp si. Ed wa jett hejande. Ö se, skräkt startörn: klarör, färdigör, åkä! Ukön fart ed wa uppo Ans ö Jerk! Dem skulld åka jett mil. Ö nu bird dem o vent dem i mål. Nu kåm Ans. Oj, ur an spurtöd mot mål, ö nu djick an i mål. Ödra kåm Adolf ö Jerk. Uff, ukön strid! Men Adolf kåm tvåa, ö Jerk tria, Loke fira, ö Trullse sist. Ans fick jen kwött, dem ödror fing jen wörm öllör jop.

RODNY LARSSON
Klass 5

Ett sommarminne

Dagen efter examen började vi vår resa till Spanien. På kvällen kom vi fram till Göteborg och gick ombord på "Kronprinsessan Margareta", som skulle föra oss till Danmark. Nästa dag på morgonen kom vi fram till Danmark och över tyska gränsen. Vi sov i sängar med stora dunkuddar till täcken (dom var minst en halv meter höga). Nästa dag kom vi en bit längre in i Tyskland. Sen kom vi till Frankrike, och efter ett par dagar hade vi kommit till Rosas i Spanien, där vi skulle tillbringa vår semester. Där fick jag många bekanta, särskilt en flicka, som hette Pilar, och en flicka, som hette Sita. Där stannade vi i fjorton dagar, och sedan reste vi hem. Men på hemresan gick bilen sönder, så att vi fick åka tåg hem. När vi kom hem, fick jag lov att börja köra in min häst Jocke. Att köra in hästar är mycket roligare än att vara ute och resa. Så jag tycker så här: "Borta bra men hemma bäst".

ANN STENHAMMAR.
Klass 6.

BYGGNADSSNICKERIER
Inredningar, trappor m. m.
Lager av
Masonite, Wallboard, Plywood
Kallholsfors Snickerifabrik
Tel. 500 37 Mässbacken

JOHN PETTERSSONS
Sadelmakeri, Tapetserarereverkstad
Tel. 401 64
Möbler och madrasser omstoppas. Nya madrasser och markiser på beställning.
Billiga priser!

SKOREPARATIONER
utföras omsorgsfullt av
M. Wiksström
(Lantmannagården)
Tel. 410 82 kl 8.00 — 17.00

BRANDTS PENSIONAT
Orsa, tel. 401 73
Helinackorderingar - Middagar
Begravningskaffe

BYGGNADSSNICKERIER
Inredningar, Trappor, Listverk
Auktoriserad försäljare för
Masonite, Wallboard och Plywood
BEGRAVNINGSBYRÅ
ENÅ SNICKERIFABRIK AB
Orsa, tel. 400 78

Firma BERTIL JONSSON
Oljonsbyn, tel. 403 46
REKOMMENDERAS!
Glas, Porslin, Specerier och Manufaktur

ERIK WESSTRÖM
Utför **Värme-, Vatten och Avloppsledningar** av alla slag.
Reel behandling! Billigaste priser!
Tel. 401 19